

Raport

privind activitatea transportului public operat cu autobuze de capacitate mică și medie (microbuze) în municipiul Chișinău

Transportul public de călători operate cu microbuzele în municipiul Chișinău activează în conformitate cu decizia CMC nr.4/6 din 22.08.2000 și este organizat după principiul deservirii rutei de către un singur operator de transport licențiat, numit administrator de rută în bază de concurs.

Până în anul 2008 pe cele 65 rute de microbuz activau circa 2000 de unități de transport. Întru executarea HG nr. 856 din 28.07.2006 „Cu privire la aprobarea Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje”, au fost retrase din activitate sau înlocuite circa 800 microbuze care erau reutilate din camioane-furgon pentru transportarea mărfurilor.

La începutul anului 2014 pe 65 rute municipale activau 1750 microbuze.

Întru executarea Strategiei de transport a municipiului Chișinău, aprobată prin decizia CMC nr. 7/1 din 21.10.2014, în anul 2014 au fost anulate 10 rute de microbuz, care dublau mai mult de 90 la sută rutele de troleibuz sau autobuz, iar itinerarele altor rute au fost redirecționate de pe arterele principale pe străzi secundare, întru evitarea dublării cu rutele municipale de troleibuz și autobuz.

Această acțiune a dus la majorarea veniturilor RTE cu 35 – 40 %

PUA cu circa 15 %.

La începutul anului 2015 pe 55 rute de microbuz activau circa 1300 unități de transport.

Tariful pentru o călătorie cu microbuzul în mărime de 3 lei a fost stabilit prin decizia CMC nr.53/37 din 25.07.2006.

Pe parcursul anilor 2010 – 2018 au avut loc un șir de majorări a prețurilor la combustibil, lubrifianți, piese de schimb și materiale de exploatare.

Prețul la combustibil s-a majorat de la 11,35 lei/l în anul 2010, până la prețul de 16,89 lei/l la panou.

Din această cauză, cât și din cauza tarifului de călătorie necorespunzător, pe parcursul ultimilor 3 ani se constată o scădere a rentabilității economice ale rutelor de microbuz.

În aceste condiții operatorii de transport nu mai investesc în întreținerea și înnoirea parcului rulant de autobuze, nemaivorbind de procurarea autobuzelor noi moderne.

Astfel din aceste motive în perioada anilor 2015-2018 de pe rutele municipale de microbuz s-au retras circa 800 unități de transport, în special au avut de suferit rutele de microbuz suburbane și unele rute care deservește cartiere în care fluxul de călători este format numai într-o singură direcție în dependență de perioada zilei. Unele rute și-au sistat activitatea iar altele, ajungând la un număr critic de unități de transport, riscă să-și sisteze activitatea în orice moment (rutele nr. 101, 114, 126, 154, 172, 178, 188, 189).

În prezent pe cele 51 rute municipale de microbuz activează circa 1003 unități de transport față de 1750 unități care activau în anul 2014.

Numărul de microbuze pe rute continuă să se diminueze în continuare, fapt relatat în tabelul ce urmează:

Ruta	Nr. de unități de transport în luna ianuarie 2014	Nr. de unități de transport în luna ianuarie 2015	Nr. de unități de transport în luna iunie 2017	Nr. de unități de transport în august 2018	Motivul sistării activității
118	11	11	6 (-5)	<i>și-a sistat activitatea</i>	<i>lipsa rentabilității</i>
163	22	22	18 (-4)	<i>și-a sistat activitatea</i>	<i>lipsa rentabilității</i>
101	30	30	24	22	scăderea veniturilor
108	31	31	25	14	<i>lipsa rentabilității</i>
112	40	40	40	28	scăderea veniturilor
114	12	8	10	4	<i>lipsa rentabilității</i>
117	40	35	35	25	scăderea veniturilor
119	38	38	20 (-18)	15	scăderea veniturilor

124	31	28	23	18	scăderea veniturilor
123	27	27	20 (-7)	20	scăderea veniturilor
126	26	26	13 (-13)	5	<i>lipsa rentabilității</i>
129	45	45	40	30	scăderea veniturilor
154	29	26	21	12	<i>lipsa rentabilității</i>
171	46	46	31 (-15)	26	scăderea veniturilor
172	16	16	10 (-6)	7	scăderea veniturilor
175	46	31	17 (-14)	4	<i>lipsa rentabilității</i>
178	23	23	11 (-12)	11	<i>lipsa rentabilității</i>
188	38	38	21 (-17)	14	<i>lipsa rentabilității</i>
189	23	23	14 (-9)	5	<i>lipsa rentabilității</i>

Altă problemă cu care se confruntă transportatorii este lipsa șoferilor calificați.

Dacă în 2014 per unitate de microbuz activau 1,7 - 2 șoferi, în dependență de rută, atunci în 2018 la o unitate de transport îi revine 0,8 – 1 șoferi angajați. Din cauza salariilor mici șoferii renunță de a activa în transportul public.

Totodată, conform Codului muncii, un conducător auto nu are dreptul de a activa mai mult de 9 ore pe zi, de aici și rezultă cauza activității proaste în orele de seară.

Administratorii de rute susțin că din 01.09.2018 numărul de unități va fi majorat cu 5-10%, dar și acest număr va fi insuficient pentru deservirea rutelor respective.

Alt aspect este tariful de călătorie per km necorespunzător.

În prezent tariful pentru 1 km de parcurs în afara razei urbei constituie 0,15 lei și a fost stabilit încă în anul 2001. Pe când la rutele interurbane, în conformitate cu ordinul Ministrului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor nr. 67 din 21.03.2008, a fost stabilit tariful pentru 1 km de parcurs cu mijloacele de transport de tip comun - 0,48 lei.

Propuneri:

- Procurarea și asamblarea în continuare a troleibuzelor, inclusiv și a celor cu propulsie autonomă, cu extinderea rețelei de rute de troleibuz, inclusiv și în suburbii.
- Procurarea pentru PUA a 200 de autobuze de diferite capacități, pentru înlocuirea celor vechi și extinderea rețelei rutelor de autobuz, mai ales în cartierele cu flux de călători redus.
- Implementarea sistemului de monitorizare și dirijare a transportului public (GPS).
- Implementarea benzilor dedicate transportului public pe unele tronsoane de străzi și bulevarde.
- Implementarea sistemului de tichetare electronică, care ar permite pe o perioadă de timp posibilitatea transportării la alt tip de transport sau rute, fără achitarea unei plăți suplimentare.
- Revederea tarifelor de călătorie.

Șef al Direcției

Vitalie Butucel